

Landbolove.

Af Justitsraad *H. Wulff*.

(De i dette Tidsskrift meddelte Uddrag af saadanne Love og ministerielle Bekendtgørelser, der formenes at kunne have Interesse for Landboere, fortsættes herved for Aaret 1914.)

Love i 1914.

1. Udførsel af Kartofler.

Ved Lov Nr. 24 af 19. Februar 1914 bemyndiges Landbrugsministeriet til at oprette et Tilsyn med Forekomsten af smitsomme Sygdomme hos Kartofler, avlede i Danmark og bestemte til Udførsel til De forenede Stater i Amerika, samt med smitsomme Sygdommes Tilstedeværelse i Kartoffelmarker, hvis Afgrøde er bestemt til saadan Udførsel.

Tilsynet vil have at udstede Attester om, at Kartoflerne er avlede i Danmark, at de er fri for smitsomme Sygdomme, og at de er avlede i Distrikter, hvor ondartede, smitsomme Kartoffelsygdomme ikke er til Stede. Ministeriet kan forbyde Udførsel til De forenede Stater i Amerika af Kartoffelsendinger, der ikke er forsynede med de nævnte Attester.

I en samme Dag dateret ministeriel Bekendtgørelse er et saadant Forbud udstedt.

2. Ændring i Fattigloven.

Ved Lov Nr. 36 af 25. Februar 1914 er der i Fattiglovens § 61 foretaget følgende væsentlige Ændringer: De Omkostninger, der af det offentlige udredes til Opdragelse, Underhold, Kur og Pleje for Blinde, Døv-

stumme, Idioter, Sindsyge, Epileptikere, Vanføre, Lemlæstede, Tuberkuløse, Skrofuløse og Lupuspatienter, betragtes ikke som Fattighjælp, naar de Paagældende er anbragte paa Statsanstalter eller paa godkendte Anstalter eller hos Private, der er under stadigt Tilsyn af godkendte Anstalter.

Heller ikke offentlig Understøttelse, der ydes paa Grund af Blindhed hos den Trængende eller til den, som har Forsørgelsespligten af en saadan, betragtes som Fattighjælp. selv om ingen Anbringelse som ovenfor nævnt har fundet Sted, naar den Trængende opfylder Betingelserne for at faa Alderdomsunderstøttelse.

Saalænge en Person modtager Understøttelse som ovennævnt, betragtes hans Forsørgelsesret i Opholdskommunen som hvilende.

Det tillades Kommunalbestyrelserne at eftergive den Fattighjælp, der er ydet Blinde, og disse har derefter Adgang til Alderdomsunderstøttelse.

3. Anbringelse af Børn.

Ved Lov Nr. 63 af 1. April 1914 bestemmes, at Mellemmænd ved Anbringelse af Pleje eller Adoption af Børn under 14 Aar, skal, naar det ikke er offentlige Myndigheder, have Justitsministeriets Tilladelse. Denne kan, hvor den ikke er givet noget: Forening, kun meddeles Personer, der har Indfødsret, er fyldt 25 Aar, har ført en retskaffen Vandel og ikke har modtaget urefunderet Fattigunderstøttelse. Tilladelsen kan til enhver Tid tages tilbage af Justitsministeren. Denne fastsætter de nærmere Regler for Fremgangsmaaden og Tilsynet. Overtrædelse af Lovens Bestemmelser straffes med Bøder fra 50 Kr. til 500 Kr. og behandles som offentlige Politisager.

Disse nærmere Regler er derefter givne i ministerielle Bekendtgørelser Nr. 129 og 131 af 20. Juni 1914 samt Nr. 226 af 25. September s. A.

4. Livsforsikringsvirksomhed.

Den store Lov herom, der omfatter Reglerne for Livsforsikring her i Landet, har Nr. 65 og er dateret 1. April 1914. Dens meget omfattende Bestemmelser er for vidtløftige til at gengives her selv i den mest begrænsede Form, og der maa derfor herom henvises til selve Loven, som jo er af ikke ringe Vigtighed.

5. Bekæmpelse af Bipest.

Ved Lov Nr. 67 af 1. April 1914 stilles der et Beløb af 5000 Kr. aarlig til Landbrugsministerens Disposition til Bipestens Bekæmpelse her i Landet. Der gives i Loven en Række Bestemmelser om, hvad der vil være at foretage, naar Bipest er konstateret, og om Betingelserne for Lovens Anvendelse.

6. Arbejdsløshedskasser.

Den ogsaa for Landkommuner saa vigtige Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser har Nr. 80 og er dateret den 8. April 1914.

Det er en meget udførlig Lov, der giver yderst detaillerede Regler for slige Kassers Anerkendelse og Fremgangsmaaden for at opnaa denne, samt hvem der kan være nydende Medlemmer af saadanne Kasser m. v. En Lønarbejder, der er ugift og har en Formue af over 5000 Kr. og en gift Lønarbejder, der ejer over 10,000 Kr., vil ikke kunne faa Hjælp efter denne Lov. Arbejderen maa ikke være under 18 Aar eller over 60 Aar gammel. Kassernes Bestyrelse kan nægte Optagelse af Personer, der af legemlige eller moralske Grunde maa anses for uskikkede til regelmæssig Erhvervsvirksomhed eller til Samarbejde med Arbejdsledere eller Arbejdskammerater. Ingen kan samtidig nyde Medlemsret i mere end een anerkendt Arbejdsløshedskasse.

Staten yder til disse Kasser et Tilskud, der svarer til Halvdelen af de Bidrag, der er indbetalte af deres

ubemidlede nydende Medlemmer. Understøttelser kan ydes: til Rejse- og Flyttehjælp, til Huslejhjælp, Dagpenge og Barselshjælp, dog kan Ingen nyde Understøttelse, før han eller hun har været Medlem og betalt Medlemsbidrag i 12 Maaneder.

Understøttelser maa endvidere ikke ydes under Strejke og Lockout til Personer, der omfattes af samme, eller til Medlemmer, hvis Arbejdsløshed skyldes Sygdom eller Arbejdsudygtighed, til Medlemmer, hvis Arbejdsløshed skyldes, at de uden fyldestgørende Grund har forladt deres Arbejde eller ved Drikfældighed eller Ufordragelighed har forskyldt Arbejdsløsheden. Endvidere ikke til Medlemmer, der afsoner en ikendt Straf eller er hensat i Varetægtsarrest, heller ikke til Medlemmer, der nyder Fattigunderstøttelse, eller som vægrer sig ved at overtage et anvist Arbejde, der ligger indenfor de Paagældendes Evner. Alle Dokumenter vedrørende Forordningen er stempelfri.

7. Forskudsforeninger.

Ved Lov Nr. 83 af 21. April 1914 bestemmes, at Foreningernes Udlaansrente ikke maa overstige 6 pCt. pro anno.

8. Byggeforeninger.

Ved Lov Nr. 84 af 21. April 1914 bestemmes, at Byggeforeninger paa en Kommunes Anbefaling kan faa Laan af Statslaanefonden til Opførelse af billige og sunde Boliger for ubemidlede Personer af Arbejderklassen, mindre Jordbrugere, Haandværkere, Næringsdrivende, Tjenestemænd o. l. i Nærheden af Købstæder eller købstadsmæssigt bebyggede Landsbyer. Laanet, for hvilket der gives første Prioritets-Panteret i de paagældende Ejendomme, forrentes med 5 pCt. p. a., hvoraf de 4 pCt. er Rente af den til enhver Tid skyldige Kapital og Resten Afdrag. Laanet er dog afdragsfrit de første 5 Aar efter Stiftelsen og maa ikke overstige

fire Femtedele af Ejendomsskylden. Laan til en Byggeforening ydes kun under Betingelse af, at de fremkomne Overskud anvendes til Fremme af Foreningens Formaal.

Der maa af Statslaanefonden aarligt udlaanes 500,000 Kr. i det her nævnte Øjemed, og hvad der ikke anvendes det ene Aar, kan bruges i de følgende.

9. Kommunal Lægehjælp.

Loven Nr. 87 af 21. April 1914 handler om Embedslægevæsenets Ordning, og hertil knytter sig Lov Nr. 88 af samme Dato om kommunal Lægehjælp. Heri bestemmes, at det paahviler Kommunerne at sørge for den Lægehjælp, som tilkommer Personer, hvem det Offentlige er forpligtet til at yde Hjælp i Sygdomstilfælde.

Der oprettes ved Justitsministeriels Foranstaltning et Raad paa 6 Medlemmer, hvoraf de 3 skal være Læger, og til dette Raad vil Uoverensstemmelser mellem Læger og Kommuner være at indbringe.

I Loven gives der iøvrigt en Række Regler for dette Raads Virksomhed, dets Sammensætning og Arbejdsmaade.

10. Nye Jærnbaneanlæg.

Ved Lov Nr. 91 af 21. April 1914 foretages enkelte Ændringer i den gældende Lov om Jærnbaneanlæg, deriblandt om Forlængelse af Helsingør—Hornbæk-Banen til Gilleleje.

11. Lehn og Stamhuse.

Ved Lov Nr. 101 af 2. Maj 1914 oprettes et Lehnskontor til Kontrol med Lehn, Stamhuse, Fideikommissgodser og Fideikommisskapitaler, den saakaldte Lehnskontrol. Loven giver nærmere Regler for denne Kontrol, hvortil samtlige Udgifter afholdes fra 1. Januar 1915 at regne af Besidderne.

12. Køb af Virumgaard.

Ved Lov Nr. 115 af 29. Maj 1914 bemyndigedes Landbrugsministeren til for Statskassens Regning at købe Ejendommen Virumgaard ved Lyngby til Udvidelse af Statens Forsøgsstation i Plantekultur ved Lyngby. Hertil er i Finansaaret 1914—15 stillet et Beløb af 139,000 Kr. til Raadighed.

13. Jordmodervæsenet.

Loven herom har Nr. 126 og er dateret 13. Juni 1914. Den giver en Række yderst detaljerede Regler for Jordmodervæsenets Ordning baade i By og paa Land.

14. Husmandsbrug.

Denne saa overordentlig vigtige Lov har Nr. 127 og er dateret den 13. Juni 1914. Der nedsættes i Henhold til denne Lov i hver Amtsraadskreds en Kommission paa 3 Medlemmer, af hvilke Landbrugsministeren udnævner Formanden, til at søge tilvejebragt og føre Tilsyn med de i Loven omhandlede Jordlodder. Udgifterne til Kommissionen afholdes af Statskassen.

Berettiget til at komme i Betragtning efter denne Lov er enhver Mand eller ugift Kvinde, der væsentlig har ernæret sig ved at udføre almindeligt Landbrugsarbejde, herunder ogsaa Havebrugsarbejde, for andre imod Vederlag, hvad enten i fast Tjenesteforhold eller ved Dagarbejde, eller som er eller har været Bruger af en Ejendom af den i Loven omhandlede Størrelse (ikke under 1 Hektar); endvidere de med Landarbejderne i økonomisk Henseende ligestillede Landhaandværkere, Teglværksarbejdere, Byarbejdere, Sofolk og Fiskere; disse sidste maa dog ikke have faaet direkte Fiskerilaan af Statslaanefondens Midler o. l.

Adgang til at komme i Besiddelse af Jord paa de i Loven indeholdte Vilkaar er betinget af, at vedkommende Ansøger har Indfødsret, er fuldmyndig og som

Regel ikke er over 50 Aar, ikke ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling uden senere at have faaet Æresoprejsning, og ikke har nydt urefunderet eller ikke eftergivet Fattigunderstøttelse. Endvidere maa vedkommende Ansøger godtgøre, at han i mindst 4 Aar efter sit 18. Aar har ernæret sig ved Landarbejde samt fremskaffe Attest fra tvende med hans Forhold nøje kendte, troværdige Personer for at være en flittig, ædruelig og sparsommelig Person, som kan antages egnet til at overtage et saadant Husmandsbrug. Endelig kræves, at den paagældende er Ejer af de i Loven foreskrevne Midler til Ejendommens Overtagelse, og at han ikke ved egne Midler kan komme i Besiddelse af en tilsvarende Ejendom.

Disse Betingelser skal nøje oplyses for Amtskommissionen, og Andrageren skal paa Tro og Love underskrive en Erklæring om Oplysningernes Rigtighed. De Ansøgere, der kan godtgøre, at de af deres Løn har sammensparet de Midler, der kræves til Ejendommens Erhvervelse, skal under ellers lige Vilkaar fortrinsvis tages i Betragtning. Ejendommens Laaneværdi maa ikke overstige 8000 à 10,000 Kr., og Andrageren maa ordentligvis godtgøre at eje en Tiendedel af dette Beløb.

Jord til de her omhandlede Huslodder kan eventuelt gennem Kommunalraadene søges tilvejebragt, naar de paagældende Ansøgere ikke selv kan anvise saadan Jord. Kommissionen gennemgaar de indkomne Andragender og foretager derefter Syn over den anviste Jordlod, særlig om den egner sig til Husmandsbrug, og om den ansatte Pris kan ansees for passende.

Naar en Ejendoms Erhvervelse er approberet, og der paa den er opført forsvarlige Bygninger samt den fornødne Besætning er til Stede, kan Laansøgeren gennem Amtskommissionen kræve et kontant Statslaan, der svarer til $\frac{9}{10}$ af Ejendommens Laaneværdi, dog maa Statslaanet ikke overstige Købesummen for Jorden og Omkostningerne ved Bygningernes Opførelse m. v.

Statslaanet prioriteres i Ejendommen med Bygninger, Besætning m. v., næst efter mulig paahvilende Grundbyrder, og det forrentes med 4 pCt. aarlig. I de første 5 Aar er Laanet afdragsfrit og derefter forrentes og afdrages det med 5 pCt. p. a. Laanet er uopsigeligt fra Statskassens Side, saa længe den paagældende Ejendom vedligeholdes efter sin Bestemmelse. Staten stiller til disse Laan i 3 Aar et aarligt Beløb af 5 Millioner Kroner til Raadighed. Tillægslaan kan under visse nærmere angivne Betingelser faas til Jordudvidelse, Opdyrking af raa Jord samt Udvidelse af Stald- og Ladebygning.

Loven indeholder iøvrigt en Række særlige Bestemmelser, til hvilke Interesserede maa henvises. Den skal revideres i 1916—17.

15. Vandafledning.

Ved Lov Nr. 133 af 13. Juni 1914 er der foretaget ret væsentlige Ændringer i Loven Nr. 60 af 24. April 1896 om Beskyttelse af Vandforsyningsanlæg.

16. Neutraliteten.

Ved Lov Nr. 149 af 2. August 1914 forbydes det under Strafansvar fra dansk Territorium at understøtte krigsførende Magter. Hertil knytter sig 2 Love om Tillæg til almindelig borgerlig Straffelov, henholdsvis Nr. 150 af 2. August og Nr. 200 af 9. September 1914.

17. Statsbeviser.

Ved Lov Nr. 154 af 2. August 1914 bemyndiges Finansministeren til at udstede rentebærende Statsbeviser til et Beløb af 25 Millioner Kr. Disse Beviser indfries Aarsdagen efter deres Udstedelsesdag med deres fulde Paalydende og et Rentetillæg af 5 pCt., og de modtages ved alle kongelige Kasser som Betaling for deres fulde paalydende Beløb.

18. Udførselsforbud.

Verdenskrigen harganskenaturligt fremkaldte Række Udførselsforbud.

Den første Lov herom har Nr. 159 og er dateret den 6. August 1914. Den bemyndiger Justitsministeren til midlertidig at forbyde Udførsel af Varer, henhørende til følgende Grupper: Levnedsmidler, Korn og Foderstoffer, Brændselsstoffer og Olier, Træ, Staal og Jærn, Guld og Sølv, Ride-, Træk- og Lastdyr, Motorkøretøjer, Krigsmateriel og andre Krigsfornødenheder. Overtrædelse straffes med Bøder fra 500 til 10,000 Kr. eller med Fængsel.

Hertil slutter sig Lov Nr. 260 af 29. Oktober 1914, hvori tilføjes: »Varer, som det af Hensyn til Samfundshusholdningen skønnes fornødent at bevare for Landet.« Endelig fastsætter Lov Nr. 261 af samme Dato Bøder fra 500 til 10,000 Kr. eller Fængsel for urigtige Erklæringer om Bestemmelsesstedet for Skib eller Varer til Ind- eller Udførsel.

En lang Række af ministerielle Bekendtgørelser om Iværksættelsen af saadanne Forbud er fulgt efter disse Love, og ved en ministeriel Bekendtgørelse af 5. December 1914 giver Justitsministeriet en samlet Oversigt over de til den nævnte Dato udstedte Forbud, der ialt omfatter 27 Afdelinger.

19. Kommunale Hjælpekasser.

Ved Lov Nr. 162 af 7. August 1914 bestemmes, at af det Tilskud, en Kommune yder til en kommunal Hjælpekasse i Anledning af Trang, opstaaet ved ekstraordinære Indkaldelser til Hæren eller Søværnet i Aarene 1914 og 1915, betaler Statskassen de to Trediedele.

Og ved Lov Nr. 237 af 2. Oktober 1914 bestemmes, at Statskassen yder Halvdelen af de Beløb, Kommunerne udreder i Anledning af Arbejdsløshed som Følge af de foreliggende overordentlige Forhold. Kommuner,

der er særlig vanskeligt stillede, kan faa indtil to Trediedele refunderede.

20. Prisregulering.

Ved Lov Nr. 164 af 7. August 1914 bemyndiges Indenrigsministeren til indtil videre at træffe Foranstaltninger til Regulering af Prisen paa Levnedsmidler og Varer samt til at lade Staten overtage saadanne Levnedsmidler og Varer, som det er af Betydning for Samfundet at have Raadighed over, dog kun mod fuld Erstatning og til Priser, der fastsættes af nedsatte Kommissioner.

Ved Lov Nr. 278 af 16. November 1914 fastsættes der Bøder fra 5 Kr. til 10,000 Kr. eller Fængsel for den, der handler eller forsøger at handle i Strid med de af Indenrigsministeren med Hensyn til Prisregulering truffene Foranstaltninger.

Til disse Love er der knyttet forskellige ministerielle Bekendtgørelser.

21. Betalingshenstand.

Ved Love Nr. 179 af 20. August og Nr. 242 af 9. Oktober 1914 bestemmes, at hvis en Skyldner, der i første Instans sagsøges for en før den 1. August 1914 stiftet Gæld, bevisliggor, at han paa Grund af de foreliggende overordentlige Forhold ikke kan betale, er Domstolene indtil videre bemyndiget til at indrømme ham en Betalingshenstand i det Omfang, hvori Gælden anerkendes, og at udsætte Sagens videre Forfølgning, dog ikke ud over 3 Maaneder. Henstanden kan gøres afhængig af en af Retten fastsat Sikkerhedsstillelse, og den kan helt nægtes, hvis den vil medføre uforholdsmæssig Skade for Sagsøgeren. Gælden forrentes i Tilfælde af Henstand med ikke under 6 pCt. p. a.

22. Skolefond.

Ved Lov Nr. 246 af 21. April 1914 er det Beløb, som Skoleraadene er bemyndigede til at ligne til Skolefondens Udgifter for Københavns Amts Skoleraads Vedkommende forhøjet til 4 Kr. pr. Td. Hartkorn, for Gl. Roskilde Amts Skoleraads Vedkommende til 2 Kr. 50 Øre samt for Præsto Amts til 2 Kr. 25 Øre. Købstæderne paalægges et hertil svarende Beløb.

(Sluttes).
